

SIGURDS LIV PÅ ENGELSK

Stig Dankert Hjort: *Sigurd Næsgaard. The man who broke down the barriers to psychoanalysis in Denmark*. Dankerts Forlag 2020. 184 sider, pris kr. 249. Oversætter: Charles Woollen.

Psykoterapeut MPF Stig Dankert Hjort har begået en velskrevet, veloplagt, vel researchet bog og vel oversat til engelsk. Da jeg ikke ved meget andet om perioden, er det yderst interessant at få et blik ind i et liv, der bragte psykoanalysen – og dermed også den psykoanalytiske praksis – til Danmark for et århundrede siden. Bogen giver en god og levende fornemmelse af denne proces. Den viser også, hvor-

dan tidlige kulturelle begreber stadig i vor tid ofte former det psykoanalytiske liv. For at nævne et enkelt eksempel: Næsgård antog, at mental sundhed, i modstrid med vores nuværende udviklingspsykologiske forskning, kan udfolde sig mere eller mindre spontant af en uspoleret indre kerne. Dette var en yderst populær antagelse i slutningen af sidste århundrede, hvor forventningen var, at 'det frie menneske', ganske som i Næsgårds optik, nok kunne udvikle sig, hvis blot forældre ikke ødelagde barnet med for mange overrøjsrestriktioner. Psykoanalytisk ville det i voksenlivet betyde, at det altid var muligt at afdække denne frie kerne psykoanalytisk, hvilket jo desværre viser sig ikke at være tilfældet.

Bogen er delt i tre dele. I første del får vi et blik ind i Næsgårds tidlige liv. Han var bonde drenge, og hans mor døde, da han var tre, og hans far, da han var tolv. Imidlertid fortsatte de otte børn med at drive gården med en nærtboende onkels hjælp. Med nutidens mekaniserede landbrug og små familier tænkte jeg, at dette nok ikke ville være muligt i dag. Men Næsgård blev højskoleelev og gik derfra til lærerstanden, blev filosof, psykolog og tog endelig en dr.phil., hvorefter han slog sig ned som Danmarks første praktiserende psykoanalytiker.

I anden del beskriver Hjort Næsgårds forfatterskab og produktive perioder. Denne del giver et tankevækkende og underholdende billede både af Næsgårds egen proces med at blive analytiker, men også af de vanskeligheder psykoanalysen mødte i Danmark, tilsyneladende modsat de andre nordiske lande. Tilsvarende får vi ind-

blik i modstanden både hos Freud og hos IPA (*The International Psychoanalytic Association*). Samtidig får vi et kig ind i den livlige og grænsesøgende udveksling, der var mellem de danske analytiske grupper.

I anden del beskrives også Næsgårds psykoanalytiske træning af andre. Udover hans egen læreranalyse af dem indeholdt denne træning både foredrag og boghenvisninger. Det glædede mit udviklingspsykologiske hjerte, at Næsgaard sendte sine læreanalyser ud for at betragte 2-6-åriges virkelige liv i børnehaverne og ikke blot lod dem læse om det. At han samtidig tabte de helt centrale første 0-2 leveår, må vi nok tilskrive tidsånden. Også i denne beskrivelse af en analytisk træning fandt jeg tilsvaret til nutiden. Væner i nye systemer kan være svære at slippe. Jeg tænker her på den ikke just afgrænsede blanding af venskab og læreranalyse i denne tidlige form. Det skaber vanskeligheder, som Nordens etikudvalg også i dag møder.

I tredje del af bogen får vi indblik i Næsgårds stærke opmuntring af kreative og kunstneriske processer og hans politiske og især kunstneriske forbindelser og analyser. Dette giver et spændende indblik i, hvordan han har formet eller støttet en stor del af den avantgarde, der skabte de tanker, som kultur og psykoterapi stadig arbejdede med i 1980'erne, altså et halvt århundrede senere.

En virkelig god bog for nørder.

Marianne Bentzen
Psykoanalytiker MPF